

خراپات

نگاهی به نمایش «بی پدر»

اشباحِ خون آشام

جواد توسی

● نمایش «بی پدر» نوشته و کار سیدمحمد مساوات که این روزها در سالن قشقایی تئاتر شهر روی صحنه است، نشانه‌های آشکاری از «تئاتر گروتسک» را در خود دارد. تاکید بر ناهنجاری، اشمئزاز، بیهودگی، شادی‌های زودگذر و ترس و وحشت و نفرت، زشتی، وارونگی و بیگانه‌سازی، بازی مضحک و غریب با کهن‌الگوها، گفته‌های آمیخته با طنز و کنایه و بی‌متهایی، خیال‌پردازی و بازی بوچ‌انگارانه با مفاهیم عمیق هستی و... همه در اجزا و کلیت این نمایش قابل شناسایی هستند. نام‌هایی مانند شنکول، منگول، حبه انگور، بزی و گرگه در کودکانه‌های ما ریشه دارند. اما همین الگوها و شخصیت‌های فانتزی در نمایش «بی پدر» به اشباح سرگردان و خون‌خواری تبدیل می‌شوند که دیگر نشانی از آن معصومیت و ذهن خیال‌پرداز کودکانه در آنها نیست. در دل این ناهنجاری و از شکل‌افتادن حقیقت و حضور هیولاکونه آدم‌ها، یکی می‌گوید: «ما خود خطیریم». شنکول و منگول و حبه انگور در قسمت آخر یکی از صحنه‌ها رو به تماشاچی، دندان‌هایشان را (به نشانه خون‌خواری) نشان می‌دهند، و گرگ همواره لباس دراکولایی‌اش را به رخ می‌کشد. در چنین فضایی نامطمئن، چندلایه و متغیری این اشباح بی‌قرار، مضطرب و جنون‌زده، مدام دور باطلی را طی می‌کنند و از خنده و تمسخر به کابوس‌های دهشتناک متمایل می‌شوند و نفرت و زشتی و اشمئزاز و... اضطراب ناشی از جهل را به نمایش می‌گذارند. در این بازی آمیخته با جنون و پرخاشگری و از خودبیگانگی و هویت‌باختگی، گفته یکی از بچه‌ها که از پدرش می‌پرسد: «ما چی هستیم؟ گرگ یا بز؟»، گویی حدیث‌نفس این روزگار نهی از انسان‌منشی است. در چنین فضای مناسبات دگرگون‌شده‌ای، گفتاری از این دست، مفهومی کنایی و معاصر پیدا می‌کند: «بزها نمی‌تونن هیچ‌وقت شکار کنن، چون خودشون شکار می‌شن. پس بهتره گرگ باشین». سیدمحمد مساوات در این تأثیرپذیری غریبش از «گروتسک» و سینمای وحشت، با آن بازی هولناک و خونین با لاشه شنکول در دو فصل پایانی، تیر خلاص را به تماشاگر می‌زند. آن صحبت‌کردن غلوآمیز و کاریکاتورگونه فرانسوی پدر با فرزندانش، آن بالارفتن و پایین‌آمدن دفرمه بیپایی از پله‌های خانه مخوف، آن رفتار و واکنش‌های حیوانی که با شکلک‌دراوردن و زوزه‌های مرگ در هم آمیخته شده و آن محاکمه مسخره بی‌وقفه در کنار لاشه خونین شنکول و یکدیگر را متهم‌کردن، نمایشی خوفناک از زوال آدمی است. اگر از منطری متفاوت، نمایش «بی پدر» را خنده‌آور و کمیک بدانیم، در تفسیری گروتسک‌گونه باید گفت که همه کمدی‌ها به نوعی، تراژیک و غمبارند.

جارچی

با آغاز اجرای «رقص روی لیوان‌ها»

پوران درخشنده زنگ افتتاح «دشمن مردم» را می‌نوازد

● شرق: اجرای نمایش «رقص روی لیوان‌ها» با حضور رؤیا افشار و رحمت امینی در تالار استاد انتظامی آغاز شد و امروز پوران درخشنده زنگ افتتاح نمایش «دشمن مردم» را می‌زند. نمایش «رقص روی لیوان‌ها» نوشته امیررضا کوهستانی و با کارگردانی سیدجواد روشن از ۲۴ اردیبهشت در سالن استاد انتظامی روی صحنه رفته است. این نمایش داستان زندگی پسر جوانی به نام فرود را روایت می‌کند که مربی رقص و علاقه‌مند به دختر جوانی به نام شیوا است که از خانه فرار کرده، فرود احساس می‌کند وظیفه دارد تا به‌وسیله رقص به شیوا کمک کند تا استعداد و ویژگی‌های مثبت خودش را بروز دهد... ولی این مسیر برای هر دو آنها پایان خوبی ندارد. در این اثر نمایشی، بابک خدایی، فاطمه عطایی و حمیدرضا تسلیخ به‌عنوان بازیگر حضور دارند. همچنین سونا بیلاقی‌بیگی؛ طراح صحنه، محمد فرشته‌نژاد؛ موسیقی، مهدی دوابی؛ طراح پوستر، امیرعباس حسینی؛ ساخت فیلم و تیزر، محمد رضایی؛ مدیر تولید، نسترن پاکدامن؛ مدیر و منشی صحنه، امیرعلی زیارتی و حمیدرضا تسلیخ؛ دستیاران اجرایی، مریم شریعتی؛ روابط‌عمومی، گروه هنری پژواک؛ تبلیغات و احسان رافتی به‌عنوان عکاس این گروه نمایش را همراهی می‌کنند.

همچنین نمایش «دشمن مردم» با حضور پوران درخشنده و جمعی از هنرمندان از ۲۵ اردیبهشت در تالار مولوی روی صحنه می‌رود. «دشمن مردم» نوشته هنریک ایبسن و با کارگردانی سینا راستگو است که پوران درخشنده، کارگردان سینما، این نمایش را دوشنبه، ۲۵ اردیبهشت افتتاح می‌کند.

شرق: یک روز «بدبخت‌خواندن» فقرا و محرومان؛ حالا هم توهین به شه‌ریار آواز ایران. اردوگاه هواداران دو نامزد انتخابات ریاست‌جمهوری این روزها شاهد چنین دستاوردهایی در تخریب رقیب خود است. محمدرضا شجریان سال‌هاست که در مقام یک شخصیت فرهنگی در ایران اسم‌ورسمی یافته و این نوع شخصیت‌ها به طور فراجناحی مورد توجه همگان واقع خواهند شد، اما برخی به‌اشتباه در این بازی‌های سیاسی تیر خطا را به سمت او و هوادارانش پرتاب می‌کنند. این‌بار سخنان ابوالقاسم طالبی، فیلم‌ساز اصولگرایی که نمی‌داند اگر نقد و نظری دارد چگونه باید بیانش کند، درس‌ساز شده است.

ابوالقاسم طالبی روز شنبه، ۲۳ اردیبهشت، در همایش نخبگان حامی ابراهیم رئیسی اعلام کرده بود که دولت یازدهم آن‌قدر دستش خالی است که آویزان یک بیمار سرطانی (محمدرضا شجریان) شده است. این گفته با واکنش منفی کاربران فضای مجازی روبه‌رو شد. «من شرمم شد به‌جای ایشان»؛ این را یکی از کاربران خبرآنلاین نوشت.

یکی دیگر از کاربران نوشت: «بیماری استاد شجریان بیماری جسمیه شما رو چکار کنیم که سرطان عقل دارید و بنا به گفته حضرت مولانا حضرت عیسی برای همه دوا و درمان داشت به‌جز نادان و از دست نادان فراری بود». دیگری هم این‌طور از اظهارات کارگردان طرفدار ابراهیم رئیسی انتقاد کرد: «واقعاً برای به‌اصطلاح متمدنین و کسانی که خود را بافرهنگ می‌دانند پایست شرمنده شد که از یکی از مفاخر این سرزمین که همبای باربد و

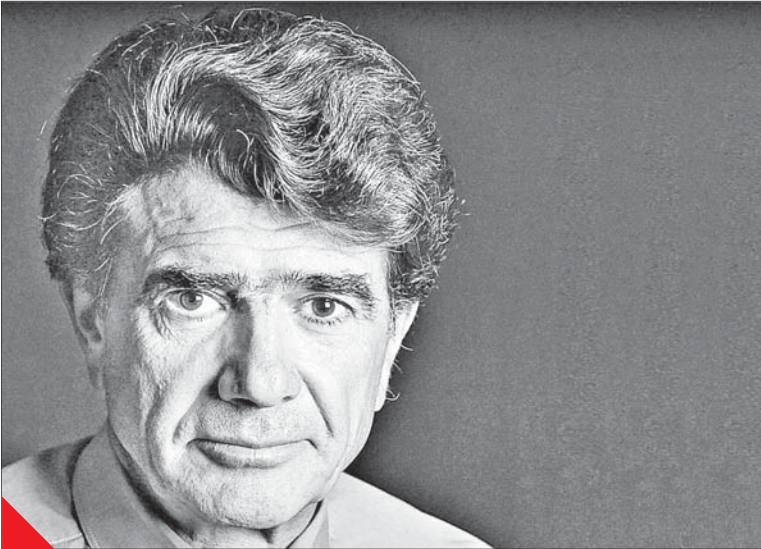
حمایت ۳۰۰ ناشر از «روحانی»

شرق: ۳۰۰ ناشر حمایت خود را از حسن روحانی، نامزد دوازدهمین دوره انتخابات ریاست‌جمهوری، اعلام کردند. در بیانیه بیش از ۳۰۰ مدیر نشر ایران در حمایت از دکتر حسن روحانی (۱۳۹۶) آمده است: «به‌نام خداوند جان و خرد؛ چهار سال را سپری کردیم درحالی‌که فضای کسب‌وکار نشر ثبات و آرامش بیشتری را تجربه کرد. برای ایجاد انگیزه و نیاز در همه اقشار اجتماعی به منظور افزایش و ارتقای مطالعه بسترسازی شد. امکان گردش آزاد اطلاعات برای عرضه تفکرات گوناگون به جامعه فراهم و از نابرابری‌ها برای توزیع منابع حمایتی کاسته شد. شفافیت بیشتر در بخش فرهنگی دولت پدید آمد و بسیاری از امور نشر به کارگزارانش واگذار شد و از این طریق، تصدی‌گری دولت کاهش یافت و موانع نشر کتاب کمتر شد.

از اینها مهم‌تر، امروز امید بیشتری در کالبد نشر نشسته است. هرچند وضع موجود برای بسیاری از ما هنوز مطلوب نیست، اما باور داریم که مدیریت فرهنگی دولت تدبیر و امید با خواسته‌های ناشران هماهنگ است و میان ما اهل فرهنگ همدلی بیشتری پدید آورده است». ازاین‌رو، ما امضاکنندگان این بیانیه، حمایت قاطع خود را از انتخاب دوباره دکتر حسن روحانی به ریاست‌جمهوری اسلامی ایران اعلام می‌داریم.

واکنش‌ها به توهین کارگردان «قلاده‌های طلا» به شجریان

خون موج زند در دل لعل زین تغابن

عکس: مریم زینی

تکیه‌ساست با عنوان هنرمند سرطانی یاد کنند جای آنست که خون موج زند در دل لعل / زین تغابن که خرف می‌شکند بازارش». از جانب دیگر، امیرحسین مدرس، مجری صداوسیما، با انتشار پستی در اینستاگرام خود نوشت: «آقای ابوالقاسم طالبی پیش از انداختن قلاده‌های طلا به گردن دیگران، ... از ادب بر گردن خود بیاویز».

سازندگان انیمیشن دبیرین‌دبیرین هم اثری را دربارۀ محمدرضا شجریان و با آرزوی سلامتی برای او ساختند.

مسافران «کن» هم می‌توانند رأی بدهند

رئیس هیئت‌مدیره خانه سینما اعلام کرد: هنرمندان، روزنامه‌نگاران و منتقدانی که در جشنواره کن حضور خواهند داشت، برای شرکت در انتخابات، رأی خود را در همین شهر می‌توانند به صندوق بریزند. همایون اسعدیان در گفت‌وگو با ایسنا بیان کرد: طبق پیکیری خانه سینما و همکاری خوب وزارت امور خارجه موفق شدیم یک صندوق سیار را از طریق سفارت ایران در پاریس در اختیار بگیریم تا روز ۲۹ اردیبهشت، هم‌زمان با انتخابات ریاست‌جمهوری و شوراهای شهر امکان رأی‌دادن برای ایرانی‌های حاضر در شهر ساحلی کن فراهم شود.

او افزود: به‌این‌ترتیب هنرمندان، روزنامه‌نگاران و منتقدان ایرانی که در جشنواره کن حضور دارند، می‌توانند در این حرکت ملی مشارکت داشته باشند. اسعدیان اضافه کرد: وزارت امور خارجه برای این اتفاق همکاری خوبی با خانه سینما داشت و از پیشنهاد این نهاد صنفی استقبال کرد، چون فضای خوبی را در محل برگزاری جشنواره فیلم کن ایجاد خواهد کرد. به گفته او، ایرانی‌های حاضر در این جشنواره با گذرنامه خود امکان شرکت در رأی‌گیری را خواهند داشت و صندوق رأی هم احتمالا در محلی نزدیک کاخ جشنواره کن خواهد بود.

استقبال از کنسرت آنبلاگد «رضا یزدانی»

شرق: اولین شب از سلسله‌شب‌های خانه همایش که بناست با محوریت برنامه‌های فرهنگی – هنری به صورت ماهانه اتفاق بیفتد، پنجشنبه و جمعه، ۲۱ و ۲۲ اردیبهشت برگزار شد. در نخستین شب از این شب‌ها، کنسرت آنبلاگد رضا یزدانی با حضور مردم و استقبال هنرمندان روی صحنه رفت. این اولین کنسرت آنبلاگد رضا یزدانی در تهران بود. در اولین شب از سلسله‌برنامه‌های فرهنگی شب‌های خانه همایش چهره‌هایی نظیر مهتاب کرامتی، احسان عبدی‌پور، حمیدرضا صدر، الهام پناه‌نژاد، نگار آذربایجانی و هنرمندان عرصه موسیقی و تئاتر حضور داشتند.

شب‌های خانه همایش که زیرمجموعه‌ای از فعالیت‌های مؤسسه فرهنگی – هنری عبداللّهی است، با هدف ایجاد فضایی خاص برای معاشرت و همنشینی فرهنگ‌دوستان علاقه‌مند، با اهالی هنر شکل گرفته است. در این سلسله‌شب‌ها که بناست به صورت رویدادهای پیوسته و ماهانه برگزار شود، شرکت‌کنندگان می‌توانند در فضایی ویژه، رویدادی را تجربه کنند که فقط یک‌بار رخ می‌دهد و هرگز تکرار نخواهد شد؛ رویدادی که به منظور سلیقه‌سازی برای مخاطبانش فرصت هم‌صحبتی با هنرمندان و فرهنگ‌سازان را فراهم خواهد کرد.

شصت‌وسومین زادروز «پرویز مشکاتیان» برگزار شد

تجدیدخاطره با سرو آزاد موسیقی ایران

شرق: شصت‌وسومین زادروز پرویز مشکاتیان با بازخوانی دو اثر جادوانه «آستان جانان» و «بیداد» عصر شنبه، ۲۳ اردیبهشت در فرهنگ‌سرای ارسباران برگزار شد. به گزارش روابط‌عمومی فرهنگ‌سرای ارسباران، اجرای گروه موسیقی «نهب» به سرپرستی محمدرضا بنایی مهم‌ترین بخش این برنامه بود و با همراهی گروه بخشی از ساخته‌های ارزشمند پرویز مشکاتیان اجرا شد. اجرای گروه «نهب» با گروه‌نوازی تبتک، قطعه‌های ترکیبی، پنج‌ضربی، چهارضربی، دوضربی، تک‌نوازی و دوضربی همراه بود و ایمان بهرامی، علی رضایی‌تبار، صبا صارمی، امیر عیسی‌پور و فاطمه فرهادی اعضای گروه تبتک‌نوازی بودند.

در ادامه برنامه، جواد سعادت، خواننده و معین طبایی، نوازنده سنتور، به جمع نوازندگان تبتک پیوستند تا آثاری از پرویز مشکاتیان را در آواز «بیات ترک» به اجرا درآورند. پیش‌درآمد «سرانداز» و چهارمضرب «سروناز» به‌همراه تصنیف «آستان جانان» قطعاتی بودند که در این بخش اجرا شدند.

کلیبی از عکس‌های پرویز مشکاتیان و فعالیت‌های هنری وی در دوره‌های مختلف زندگی هنری‌اش پخش شد تا علاقه‌مندان ضمن آشنایی با فعالیت‌های هنری او با آثارش نیز تجدیدخاطره کنند. این کلیپ با قطعه «چکاد» از آلبوم «دستان» در دستگاه چهارگاه همراه بود. گروه «نهب» در بخش بعدی برنامه با ترکیب کامل نوازندگان روی صحنه حاضر شدند

تکیب کامل نوازندگان روی صحنه حاضر شدند

تکیب کامل نوازندگان روی صحنه حاضر شدند

هنر

سال چهاردهم • شماره ۲۸۶۴ • روزنامه شوق

زیر آسمان فیروزه‌ای

اصغر فرهادی

به دکتر روحانی رأی می‌دهم

● اصغر فرهادی در آستانه انتخابات ریاست‌جمهوری ضمن دعوت از مردم برای مشارکت در انتخابات، از «حسن روحانی» اعلام حمایت کرده است. این کارگردان برگزیده اسکار در این پیام که روز گذشته به ایسنا ارسال کرد، آورد: «به دکتر روحانی رأی می‌دهم و امیدوارم کسانی که هنوز برای رأی‌دادن در تردیدند با همه شرایط و دلایل قابل‌درکی که در نظر دارند به‌خاطر سرنوشت فرزندان این سرزمین و نسل آینده با رأی‌دادنشان از این حداقل حق انتخاب خود، استفاده کنند».

اصغر فرهادی برای «جدایی نادر از سیمین» و «فروشنده» دوبار اسکار را برای سینمای ایران و ایرانیان به ارمغان آورد و این‌روزها برای ساخت فیلم جدیدش در اسپانیا به‌سر می‌برد.

«هوشنگ گلشیری» در دانشگاه تهران

حکایت آن سوار

● شرق: «حدیث مرده بردارکردن آن سوار که خواهد آمد»، اثر هوشنگ گلشیری، در دانشگاه تهران نقد و بررسی می‌شود.

این اثر که پس از نزدیک به چهار دهه امکان بازنشر پیدا کرده، از داستان‌های بلند مهم گلشیری است که به‌لحاظ تکنیک، روایت و زبان خاص آن، در میان دیگر آثار خود این نویسنده نیز یگانه است. انجمن علمی زبان و ادبیات فارسی دانشگاه تهران در روز دوشنبه بیست‌وپنجم اردیبهشت در ادامه نشست‌های «گفتارهایی در ادبیات معاصر»، نشستی با محوریت اثر اخیر هوشنگ گلشیری برپا خواهد کرد، در این نشست که از ساعت ۱۲ تا ۱۴ در تالار کمال دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه تهران برگزار می‌شود، پویا رفویی، منتقد و مترجم ادبی سخنرانی خواهد کرد و جمعی از اهالی فرهنگ و ادبیات نیز حضور خواهند داشت.

رونمایی از فاز صفر پروژه «کوروش بزرگ»

● شرق: مراسم رونمایی از کارهای انجام‌شده در فاز صفر فیلم سینمایی «کوروش بزرگ»، کارت فرااعتباری بانک ملت به نام کوروش‌کارت و چاپ دوم فیلم‌نامه «کوروش کبیر» نوشته «مسعود جعفری جوزانی» ساعت ۱۷:۳۰ روز یکم خرداد در موزه سینما برگزار می‌شود. مراسم رونمایی از چاپ دوم فیلم‌نامه «کوروش کبیر» به نویسندگی «مسعود جعفری جوزانی» و با پژوهشگری «فتح‌الله جعفری جوزانی» و دکتر «عبدالکریم یونسی» و همچنین مراسم رونمایی از کارهای انجام‌شده فاز صفر شامل: ۱- سیات ۲۲- کوروش‌کارت بانک ملت و ۳- گزارش اتمام نقشه راه سرشناس سینما، تئاتر و تلویزیون کشور و تعدادی از شخصیت‌های برجسته علمی، فرهنگی و هنری و با یاد و بزرگداشت زنده‌یاد «علی‌معلم» منتقد و نویسنده سرشناس سینمای ایران؛ در ساعت ۱۷:۳۰ روز یکم خرداد در موزه سینما در تهران برگزار می‌شود. نخستین چاپ کتاب فیلم‌نامه «کوروش کبیر» نوشته «مسعود جعفری جوزانی» که به وسیله انتشارات ترینا منتشر شد؛ روز ۱۴ اسفندماه سال ۱۳۹۴ در شعبه الف شهر کتاب واقع در زعفرانیه تهران رونمایی شد. در مراسم رونمایی از چاپ دوم فیلم‌نامه «کوروش کبیر» همچنین قرار است از آرت‌بوک و وب‌سایت پروژه سینمایی «کوروش کبیر» و نیز «کوروش‌کارت» بانک ملت رونمایی شود و برنامه‌های آتی پروژه سینمایی «کوروش کبیر» به اطلاع عموم مردم خواهد رسید. در بخش‌هایی از مراسم نیز، مدیر گروه فرهنگی- اقتصادی پروژه «کوروش بزرگ» درباره ساخت شهرک سینمایی «کوروش کبیر» و چگونگی جذب سرمایه‌های داخلی، خارجی و همچنین مردمی برای ساخت این اثر سینمایی توضیحاتی ارائه خواهد داد.